

Khalil Gibran

„Hullumeelne. Tähendamissõnad ja luuletused”

Inglise keelest tõlkinud ja saatesõna kirjutanud Rauno Alliksaar

Kuidas minust sai hullumeelne

Sa küsid minult, kuidas minust sai hullumeelne. See juhtus nõnda. Ühel päeval, ammu enne paljude jumalate sündi, ärkasin ma sügavast unest ja avastasin, et kõik mu maskid on varastatud – kõik seitse maski, mille olin ise valmistanud ja mida kandnud läbi seitsme elu. Jooksin maskita läbi rahvast täis tänavate ja hüüdsin: „Vargad, vargad, need neetud vargad!”

Mehed ja naised tänavail naersid mu üle, mõned pagesid mind peljates oma majadesse.

Kui jõudsin turuplatsile, hüüdis majakatusel seisev nooruk: „Ta on hullumeelne!” Tõstsin pea, et teda vaadata, ja esimest korda suudles päike mu katmata nägu. Päike suudles esimest korda mu katmata nägu ja mu hing süttis armastusest päikese vastu, ma ei tahtnud enam oma maske. Otsekui transis viibides hüüdsin: „Õnnistatud, õnnistatud olgu vargad, kes viisid mu maskid!”

Nõnda sai minust hullumeelne.

Olen selles hullumeelsuses leidnud vabaduse ja kaitstuse, vabaduse olla üksi ja kaitstuse mõistmise eest, sest kui keegi meid mõistab, siis ta ka orjastab meis miskit. Olen leidnud nii üksinduse vabaduse kui ka kaitstuse, mille annab mõistmatus.

Ent ära luba mul oma kaitstuse üle liialt uhke olla. Ka varas on vangis kaitstud teise varga eest.

Jumal

Iidsetel aegadel, kui esimene kõnevärin mu huultele jõudis, tõusin ma pühale mäele ja kõnelesin Jumalaga, öeldes: „Issand, ma olen sinu ori. Sinu varjatud tahe on mulle seaduseks ja ma kuuletun sulle igavesest ajast igavesti.”

Ent Jumal ei vastanud ning lahkus nagu vägev raju.

Ja tuhat aastat hiljem tõusin ma pühale mäele ja kõnelesin taas Jumalaga, öeldes: „Looja, ma olen sinu loodu. Savist oled sa mind teinud ja sulle võlgnen ma kõik, mis mul on.”

Ent Jumal ei vastanud ning lahkus nagu tuhat kärmet tiiba.

Ja tuhat aastat hiljem ronisin ma pühale mäele ja kõnelesin Jumalaga taas, öeldes: „Isa, ma olen sinu poeg. Kaastundes ja armus oled sa mind sünnitanud ning armastuse ja kummardamise läbi pärin ma sinu kuningriigi.”

Ent Jumal ei vastanud ja lahkus nagu kaugeid mägesid looritav udu.

Ja tuhat aastat hiljem ronisin ma pühale mäele ja kõnelesin taas Jumalaga, öeldes: „Mu Jumal, mu otsitu ja mu leitu, ma olin sinu eilne päev ja sina oled minu homme päev. Ma olen sinu juur mullas ja sina oled minu õis taevas ja üheskoos kasvame me päikese palge all.”

Siis kummardas Jumal minu kohale, sosistas mulle sulneid sõnu ning nagu meri võtab endasse oja, mis tema juurde voolab, võttis Tema endasse mind.

Ja kui ma seejärel laskusin alla orgudesse ja väljadele, oli Jumal ka seal.

Mu sõber

Mu sõber, ma pole see, kellena näin. See, mis ma näin, on vaid rõivas, mida kannan – hoolikalt kootud rõivas, mis kaitseb mind sinu küsimuste ja sind minu hooletuse eest.

Minus olev „mina”, mu sõber, elab vaikuse kajas ja peab jääma sinna igaveseks ajaks, tundmatu ja ligipääsmatuna.

Ma ei tahaks, et sa usuksid sõnagi, mida ütlen, või usaldaksid, mida teen – minu sõnad pole muud kui sinu enda mõtete kõla ja minu teod sinu enda täitunud lootused.

Kui lausud: „Tuul puhub idast,” vastan mina: „Jah, ta puhub tõesti idast,” sest ma ei taha, et sa teaks, et mu meel ei elune tuules, vaid merel.

Sina ei suuda mõista mu meresõidumõtteid ja ma ei tahakski, et sa neid mõistaksid. Ma tahaksin olla merel üksinda.

See, mis on sinu jaoks päev, on minu jaoks öö, mu sõber, ent isegi siis mõtlen ma keskpäevast, mis tantsib mägedel, ja purpursesst varjust, mis hiilib vargsi üle oru. Sina ei saa kuulda mu pimeduse laulu ega näha mu tiibu vastu taevatähti pekslemas – ma ei tahakski, et sa seda näeksid või kuuleksid. Ma tahaksin olla ööga üksinda.

Kui sina tõused oma taevasse, langen mina oma põrgusse – isegi siis kutsuksid sa mind teiselt poolt ületamatut lahte, hüüdes: „Mu kaaslane, mu kamraad,” ja mina vastaksin sulle: „Mu kaaslane, mu kamraad,” sest ma ei tahaks, et sa näeksid mu põrgut. Leegid kõrvetaksid su silmi ja suits täidaks su sõõrmed. Pealegi armastan ma oma põrgut liiga palju, et lubada sul seda külastada. Ma tahaksin olla põrgus üksinda.

Sina armastad Tõde ja Ilu ja Õiglust, ja mina lausuksin sinu pärast, et on hea ja sünnis neid armastada. Ent südames ma naeran sinu armastuse üle. Kuid ma ei tahaks, et sa näeksid mu naeru. Ma tahaksin naerda üksinda.

Mu sõber, kes sa oled hea ja tasane ja tark, ei, kes sa oled täiuslik – minagi kõnelen sinuga targalt ja tasa. Kuid ma olen hull. Ent ma peidan oma hullumeelsust. Ma tahaksin olla hull üksinda.

Mu sõber, sa pole mu sõber, ent kuidas saaksin teha nii, et sa seda mõistaksid? Minu rada pole sinu rada, kuid me kõnnime koos, käsikäes.

Hernehirmutis

Kord laususin hernehirmutisele: „Sa oled kindlasti siin üksikul väljal seismisest tüdinud.”

Tema vastas: „Hirmutamise rõõm on sügav ja püsiv ning sellest ei tüdine ma ealeski.”

Mina sõnasin pärast mõttehetke: „See on tõsi, olen ju minagi seda rõõmu tundnud.”

„Ainult need, kes on õlgi täis topitud, saavad seda rõõmu tunda,” vastas seepeale tema.

Siis jätsin ma ta sinnapaika, teadmata, kas ta oli mulle öelnud hea sõna või mind hoopis naeruvääristanud.

Möödus aasta, hernehirmutisest oli saanud filosoof.

Kui ma temast uuesti mööda läksin, nägin kaht varest tema mütsi alla pesa tegemas.